

Ювілейне вітання професорові Ірині Прибитковій

Ірина Михайлівна Прибиткова — одна з небагатьох співробітників Інституту соціології НАН України, кому вдалося з такою повнотою насиченості науково реалізуватися, незважаючи на різні обставини непростого становлення Інституту соціології та соціологічної науки в незалежній Україні. Численні наукові публікації, виступи на міжнародних і українських конференціях та круглих столах, постійна присутність у вітчизняному медійному просторі — все це свідчить про неабиякий дослідницький та особистісний потенціал ювілярки. У непрості 1990-ті роки, коли безліч науковців не могли прилаштуватися до нових реалій, вона одна із перших серед колег спромоглася здобути престижну стипендію фонду Маккартурів, а також реалізувати свою ідею в межах видавничої програми МФВ з підготовки й видання підручників для вишів; вийшов друком авторський курс лекцій “Демографія”, який вона викладала в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та Національному університеті “Києво-Могилянська академія”. Ці вдалі проекти, безперечно, надихально вплинули на подальший успішний перебіг наукової кар’єри ювілярки, котрий і додепер зберігає свою сталість, про що свідчить надзвичайно високий науково-метричний індекс цитування професора Прибиткової.

Усі роки тема міграцій була головною в дослідницькій діяльності нашої колеги. Якщо від початку 1990-х розроблення теми зосереджувалося на питаннях соціальної інтеграції кримських татар, а починаючи із 2000-х — на проблемі трудової міграції, то в останні роки ця тема актуалізувалася з новою силою у запиті на експертну думку І.Прибиткової. Окремої уваги також заслуговують ґрунтовні напрацювання дослідниці з методології дослідження соціології міста.

Окремо слід зазначити внесок Ірини Михайлівни у підтримання належного фахового рівня журналу “Соціологія: теорія, методи, маркетинг”, членом редакційної колегії якого вона є від дня його заснування. Підготовлені й успішно захищені дисертації аспірантів під науковим керівництвом професора Прибиткової — це ще один важливий результат її діяльності у царині відтворення наукової та викладацької соціологічної спільноти. Без свого відділу, чи сектору, навіть окремої індивідуальної науково-дослідницької теми, Ірина Михайлівна стала сама по собі інститутом — з огляду на її науковий доробок у численних проєктах і публікаціях в Україні та за кордоном. Хотілось би сказати, що така успішна незалежна діяльність могла би стати прикладом до наслідування як для молодших, так і для старших науковців, проте в науці кожен має свій шлях, а кейс професора Прибиткової майже унікальний, не дається до повторення. Вона така одна.

Вітаємо Ірину Михайлівну з ювілеєм і бажаємо многіє літа!

Колеги по Інституту соціології НАН України

Вельмишановній Ірині Михайлівні!

Люди учреждают институты,
Имена явлениям дают...
Нынче — юбилейные салюты,
Вы — по сути, целый институт.
От Владивостока¹ до Франковска²,
От литовских дюн³ до крымских скал⁴
Поднимая факел “Огоньковский”⁵,
Вы взошли на этот пьедестал!
В годы партократии Вы жали
Правду-матку, истину в глаза⁶;
Горбачеву, вот, не подсказали:
Резко с географией нельзя...
Ваши темы: город плюс деревня⁷,

1 І.М.Прибиткова народилася у Владивостоці.

2 Її сім'я деякий час жила у Станіславові (з 1962 року — Івано-Франківськ).

3 Ювілярка має литовську гілку генеалогічного дерева.

4 Від початку 1990-х років Ірина Михайлівна плідно займалася проблемами реінтеграції раніше депортованих кримських татар в АРК.

5 У 1960-му І.П. закінчила Московський інститут інженерів геодезії, аерофотозйомок і картографії, всмоктавши дух свободи часів “відлиги”, що згодом втілювався у перебудовчому часопису “Огонек”.

6 Як безпартійна, Ірина Михайлівна спромоглася зберегти своє “Я” в атмосфері суцільного “одобрямса”.

7 Мається на увазі соціологія міста і села.

Как спешат товарищи в графья...¹
Беженцы² — спасенные деревья —
Всеохватна демография³.
Знаток же по делам миграций⁴
Большого, чем Вы, в Европе нет.
С “маятником”⁵ важно разбираться,
Да исход вселенский чертит след.

Разрешите в светлый День Рождения
В этом средоточии структур⁶
Высказать Вам наше уваженье,
Пожелать “sto lat” и “grand amour”!
Век двадцатый убедил дожждаться
Плавного заката государств.
Впереди — единое гражданство⁷
Мысли вольной, творчества, труда.

Олексій Бєленок

¹ І.П. — фахівець з теорії та методології соціальної мобільності, авторка статті про маргіналів, що наробила чимало галасу.

² І.П. — визнаний авторитет з питань вимушених мігрантів і біженців у країнах СНД.

³ “Основи демографії” — ґрунтований на навчальному курсі лекцій навчальний посібник проф. Прибиткової, що став раритетом.

⁴ І.П. — експерт низки міжнародних організацій від України.

⁵ У сенсі “маятничової міграції населення” (за назвою однойменної монографії ювілярки).

⁶ Ідеться про відділ соціальних структур ІС НАНУ, в якому ювілярка працює останні 25 років.

⁷ І.П. тривалий час вивчала проблематику громадянства / без громадянства.